

Credința și fapta

Foaie duminicală a parohiei "Toma Cozma"

Duminica după Înălțarea Sfintei Cruci

Cruce pentru binecuvântare – sec. XIX

EVANGHELIA ZILEI

-Luarea Crucii și urmarea lui Hristos- (Marcu VIII, 34-38; IX, 1)

34. Și chemând la Sine mulțimea, împreună cu ucenicii Săi, le-a zis: Oricine voiește să vină după Mine să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie.

35. Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa.

36. Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul ?

37. Sau ce ar putea să dea omul, în schimb, pentru sufletul său ?

38. Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele, în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el, când va veni întru slava Tatălui Său cu sfinții îngeri.

1. Și le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sunt unii, din cei ce stau aici, care nu vor gusta moartea, până ce nu vor vedea împărăția lui Dumnezeu, venind întru putere.

Din tâlcuirea Sfintei Evanghelii

- Sf. Ioan Gură de Aur -

„Dacă vrea cineva să vină după Mine”. Nu silesc, nu constrâng, ci las pe fiecare să fie stăpân pe voința sa. De aceea și spun: „Dacă vrea cineva”. Chem la bine, nu la rău și la greu; nu la pedeapsă sau osândă, ca să constrâng. Grăindu-le acestea, Hristos îi atrăgea la El și mai mult. Cel care întrebuițează sila de multe ori îndepărtează; dar cel care-l lasă pe ascultător să fie el stăpân pe el însuși, îl atrage mai mult. Cuvântul bun e mai puternic decât constrângerea. De aceea și Hristos spunea: „Dacă vrea cineva”. „Mari sunt bunătățile pe care vi le dau, le spune Hristos. Sunt atât de mari încât voi, de buna voastră voie, veți alerga spre ele!” Dacă cineva ți-ar da aur, dacă ți-ar oferi comori, n-ar avea nevoie să întrebuițeze sila ca să te cheme. Dacă pentru ca să te cheme la aur și la comori nu-i nevoie de silă, apoi cu mult mai mult atunci când Hristos te cheamă la bunătățile cele din ceruri. Dacă natura lucrului nu te silește să alergi după el, atunci nici nu ești vrednic să-l primești; iar dacă l-ai primit, atunci nici nu-ți dai seama bine ce-ai primit. De aceea nu ne silește Hristos, ci ne îndeamnă, având grijă de noi.

Apoi Hristos a spus: „Cel care vrea să-și mântuie sufletul îl va pierde, iar cel care-și va pierde sufletul îl va afla”. Și într-un caz e vorba de mântuire și de pierdere și în celălalt caz e vorba tot de mântuire și de pierdere. A grăit așa ca să nu socotești că e vorba de aceeași pierdere și de aceeași mântuire în primul caz ca în al doilea caz, ci ca să cunoști bine că este tot atât de mare deosebire între o mântuire și alta câtă deosebire este între pierdere și mântuire. Hristos argumentează prin contrarii și continuă: „Ce va folosi omul dacă va dobândi lumea toată, dar își va pierde sufletul său?” Hristos pune pe fiecare față în față cu sufletul lui. Spune-mi, ce ai câștiga din faptul că ești stăpân, dar ai vedea pe slugile tale desfătându-se, iar tu suferind cumplit? Nimic! Același lucru gândește-l și de sufletul tău! Când trupul se desfătează și se îmbogățește, sufletul își așteaptă pieirea.

Suferința nu trebuie să ne conducă la deznădejde

Suferința poate să nu fie adusă de păcatul personal al omului; în acest caz ar trebui căutată pricina într-un păcat al părinților – fiindcă s-a zis despre Cel Preaînalt că „pentru păcatele părinților pedepsește pe copii și pe copiii copiilor până la al treilea și al patrulea neam” (Ieșirea 34, 7).

Dar de ce să sufere copiii pentru păcatele părinților? Răspunsul ar fi tot o întrebare: Dar cum altfel să-i sperie Domnul Dumnezeu pe oameni ca să nu păcătuiască decât trecând asupra copiilor pedeapsa pentru păcatul lor? Poporul nostru și-a format prin experiență convingerea că pentru păcatul părinților suferă și copiii. De aceea se aude adesea avertismentul dat celor ce vor să jure strâmb sau să facă vreun alt rău: „Ia seama, ai copii!” Această dreptate biblică este, de altfel, aplicată și în legislația omenească obișnuită, în sensul că și copiii își pierd averea în urma fărâdelegilor părinților. Mai pierd și din punct de vedere moral, pierd din imaginea pe care o au în societate.

Nu trebuie însă ca cineva să deznădăjduiască din această cauză, pentru că nu este vorba despre o fatalitate oarbă. Milostivul Dumnezeu poate să curme pedeapsa abătută asupra copilului dacă se arată pocăință adevărată. Mama Sfântului Fanurie era femeie rău credincioasă, dar pentru păcatele ei pe fiu nu numai că nu l-a atins pedeapsa, ci s-a mai și sfințit. Sfântul Fanurie însă, dându-și seama de păcatele mamei sale, se ruga neîncetat pentru ea. În aceasta, trebuie înțeles sensul rugăciunilor Bisericii pentru cei adormiți ca Dumnezeu să le ierte păcatele și, prin urmare, pedeapsa să nu cadă peste urmașii lor.

Prin pocăință și rugăciune omul poate așadar să-și schimbe în bine soarta. Dacă însă Dumnezeu îngăduie să fim „atinși” de o anume suferință, atunci aceasta se întâmplă spre binele nostru. Dumnezeu vrea să ne curețe vreun păcat sau să ne îndepărteze de vreo treabă păcătoasă sau, printr-un necaz mai mic, să ne ferească de altul mai mare, ori ne oferă ocazia să ne arătăm răbdarea și credința în El, pentru ca apoi să-și arate în noi slava milostivirii Sale.

Nu trebuie însă să deznădăjduim. *Când este pierdută nădejdea, este pierdută și viața.* Lumea e plină de posibilități neprevăzute și la Dumnezeu totul este cu putință..” *Cei ce nădăjduiesc întru Domnul vor înnoi puterea lor, le vor crește aripi ca ale vulturului; vor alerga și nu-și vor slei puterea, vor merge și nu se vor obosi*” (Isaia 40, 31).

Așadar să nu cădem cu duhul. Chiar și atunci când suntem bolnavi și abătuți, Atotmilostivul este milostiv față de noi. El pune la încercare vitejia noastră, credința și nădejdea. „*Căci pe cine îl iubește Domnul îl ceartă, și biciuiește pe tot fiul pe care îl primește*”, spune apostolul Pavel (Evrei 12, 6), care și el a fost mult bătut, cum însuși povestește: „*De la iudei, de cinci ori am luat patruzeci de lovituri de bici fără una. De trei ori am fost bătut cu vergi; o dată am fost bătut cu pietre; de trei ori s-a sfărâmat corabia cu mine; o*

noapte și o zi am petrecut în largul mării” (II Corinteni 11, 24-25). Toate aceste chinuri le-a primit Sfântul Apostol Pavel de la oameni, însă îl lauda pe Dumnezeu, ca și cum le-ar fi primit de la Dumnezeu Însuși. Și niciodată nu s-a plâns de oamenii care îl chinuiau, ci, deși prigonit, neconținut îi îmbărbăta pe ceilalți creștini grăind: „*bucurați-vă, și iarăși zic bucurați-vă!*”.

Vom spune revoltați că nu ne numărăm printre apostoli, că nu suntem apostolul Pavel. Dar suntem creștini și toți suntem fii duhovnicești ai apostolilor. Suferința nu trebuie să nimicească nădejdea. Trebuie să rămânem statornici în credință și în nădejde. Credința și nădejdea se nasc una prin alta și își sunt una alteia cale. Din perspectiva privirii noastre, căci „*Ochii tuturor spre Domnul nădăjduiesc*” (Ps. 144, 15), ochiul inimii zărește cele nevăzute prin raza credinței care se exaltă în lumina nădejzii. În sensul acesta, de la nivelul uman spre cel divin, spune și Sfântul Isaac Sirul: „*nădejdea în Dumnezeu se naște prin credință din inimă*” (Filoc. vol. 10, p.117). De asemenea, Sfântul Isaac adaugă că, nădejzii în Dumnezeu trebuie să-i premerge osteneala și îmbogățirea în faptele credinței căci apropierea de Dumnezeu se lucrează prin „*bunătatea faptelor și întinderea neîncetată a privirii inimii spre Harul Lui*”, cum a spus Psalmistul David: „*Slăbit-au ochii mei nădăjduind spre Dumnezeul meu*” (Ps. 68,4).

Iar dacă deznădejdea în marea milostivire a lui Dumnezeu și în purtarea de grijă față de noi constituie un păcat împotriva Duhului Sfânt, ce poate conduce la săvârșirea altor fărâdelegi, nădejdea izvorâtă din credință este axa verticală a virtuților creștine. Trebuie să fim așadar încrezători în „*Cel care pe cele neputincioase le vindecă și pe cele cu neputință le împlinește*”.

Vasilica

Semnificații onomastice ale săptămânii

Isa(a)c – nume afectiv cu valoare augurală, continuă vechiul nume ebraic, biblic, *Yitśhaq*, de la *yitśhaq* „el va râde”, viitorul de la vb. aebr. *Tśaħoq* „a râde”.

Martin, Martina; deriv. **Martinian** – sunt la origine nume teoforice romane, formate de la adj. *martius* „relativ la Marte”, derivat din tema *Mart-* de la *Mars*, *Martis*, cunoscutul zeu roman al războiului. O altă interpretare pornește de la gr. *mártys*, „martor; martir”.

Polixenia – nume afectiv de origine antică greacă, este un compus din elementele *poli-* „(mai) mult(ă), (mai) mulți (multe)” și subst. gr. *xenos* „străin, dușman”.

Eufrosina – nume devoțional antic grecesc, desemnând una dintre cele trei Charite (Grații la romani), corespunde adj. gr. *euphrósynos* „vesel, voios, bucuros”.

Calistrat – nume personal masculin grecesc, este un compus din adjectivul *kalós* „frumos, bun” *stratòs*, „armată”

După *Dicționarul enciclopedic al numelor de botez*

Din sinaxarul săptămânii

În ziua de 21 septembrie, Biserica Ortodoxă îl pomenește pe *Sfântul Apostol Codrat*. Acesta a trăit pe vremea împăraților Traian (anii 98 – 117) și Adrian (anii 117 – 138), fiind unul dintre Apostolii Domnului. După Tradiția Bisericii, el a propovăduit Cuvântul lui Dumnezeu în Atena și Magnesia, unde a fost și episcop, pe mulți aducându-i cu învățăturile sale la lumina dumnezeieștii cunoștințe, fiind după cuvântul lui Sirah: „Ca o stea de dimineață în mijlocul norilor”.

Dar întinericul totdeauna urăște lumina. Pentru că cei fără de Dumnezeu, văzându-și idoliile călcați de Sfântul Codrat, și duhurile izgonite și păgânătatea lor dezrădăcinată, au rânduit prigoană mare asupra apostolului și ca pe un alt Ștefan au voit să-l ucidă cu pietre. Dar, lovit fiind cu pietre, a fost păzit viu cu darul lui Hristos. Fiind prins, apoi, de slujitorii împăratului Adrian, a fost supus la felurite alte chinuri, până ce, sfârșit de puteri, și-a dat sufletul în mâinile lui Dumnezeu, primind de la Hristos cununa mucenicilor.

23 septembrie: *Zămislirea Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul*. În vremea când Irod era rege al iudeilor, a intrat Sfântul Arhanghel Gavriil în altarul în care slujea preotul Zaharia și i-a vorbit astfel: „Nu te teme, Zaharia, că s-a auzit rugăciunea ta și femeia ta, cea bătrână și stearpă, va naște un fiu și-l vei numi Ioan și mulți se vor bucura de nașterea lui”. A răspuns Zaharia: „Străine și neașteptate lucruri îmi vestești mie. Dar a naște fii, la bătrâneți sterpe, au nu este un lucru împotriva firii?” și a răspuns îngerul: „De la început te gădesc pe tine cu puțină credință, Zaharia. Dar, măcar că este potrivit firii, lucrul ce ți-am spus este cu puțință la Dumnezeu, că la Dumnezeu nimic nu este cu neputință, că Dumnezeu poate și din pietre să ridice fiii lui Avraam; deci și femeii tale Dumnezeu îi dă putere să nască fiu la bătrânețile și stârpiciunea ei, că cela ce va să se nască ție fiu, este mare înaintea Domnului”. Grăit-a Zaharia: „Bună și de bucurie este vestirea ta, înger al lui Dumnezeu. Deci, rogu-te, după ce voi cunoaște cele vestite de tine?” Răspuns-a îngerul: „Au încă te îndoiești și nu crezi cuvintele mele? Au oare sunt trimis de Dumnezeu ca să-ți spun minciuni? Cercetează și vezi că, iată, s-a apropiat venirea Celui ce mântuiește pe Israel, că va merge înaintea Lui trimisul înger în trup, care-i fiul tău, cel ce va găti calea lui Mesia, cu puterea și cu duhul lui Ilie. Dar, de vreme ce n-ai crezut cuvintele mele, care se vor împlini la vremea lor, iată vei fi mut până în ziua când vor fi toate acestea”. Și îndată limba lui Zaharia s-a legat, nerodirea Elisabetei s-a dezlegat, iar îngerul s-a dus înaintea Atotțiitorului Dumnezeu.

Astfel a luat început în lume vestea cea bună a zămislirii Sfântului Ioan Botezătorul, glasul înaintemergător al mântuirii noastre.

Întâia Muceniță și întocmai cu apostolii, Tecla este pomenită de Biserica Ortodoxă în ziua de 24 septembrie. Supranumele său derivă de la faptul că sfânta a fost cea dintâi muceniță care a pătimit pentru credința în Hristos, numărându-se printre ucenicii Sfântului Apostol Pavel. S-a născut în Iconia și, la vârsta de 18 ani, a fost logodită cu un tânăr de bun neam, anume Tamir.

Propovăduind Sfântul Apostol Pavel prin părțile acelea, Sfânta Tecla se va converti la creștinism hotărând să-și trăiască viața ca fecioară, în slujba Evangheliei Domnului.

Aflând părinții de hotărârea fiicei lor de a-și trăi viața în feciorie și de a urma Sf. Ap. Pavel, au început să o certe, să o chinuiască, iar, în cele din urmă, să o bată și să o calce în picioare. Logodnicul ei, de altă parte, neizbutind să schimbe credința Sfintei Tecla a mers la dregătorul cetății și a cerut să prindă pe Apostolul Pavel și să-l țină în temniță, ca unul ce este creștin și creștinase pe Tecla. Fiind în primejdie să fie ea însăși întemnițată, Tecla și-a părăsit familia și a plecat în căutarea Apostolului, îndrumătorul său, care, între timp, fusese izgonit din cetate și se afla în Antiohia (Pisidiei). Aici fiind pârâtă la mai marele cetății, de un tânăr desfrânat, Alexandru, Sf. Tecla a fost prinsă și osândită să fie dată la fiare. Dar când au dat drumul fiarelor spre dânsa, toate umblau împrejurul ei și nici una nu s-a atins de dânsa. Văzând poporul aceste minuni, a strigat cu mare glas: „Mare este Dumnezeu pe Care-L cinstește Tecla” și au eliberat-o.

Propovăduind prin multe locuri și convertind pe mulți la dreapta credință, Sfânta Tecla s-a întors în patria sa, iar acolo, petrecând într-un loc pustiu, din vechea Seleucie, și făcând multe minuni, și-a încheiat viața aceasta, trăind în pace, în rugăciune și în pustnicie.

În ziua de 26 septembrie, se face pomenirea *Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan, Cuvântătorul de Dumnezeu*. Acesta era din Betsaida Galileii, fiind fiul lui Zevedei și al Salomie, care era fiica lui Iosif Logodnicul. Sfântul a fost chemat de la mreșile pescărești la propovăduirea Evangheliei. A devenit, apoi, unul din apostolii cei mai apropiați ai Domnului Iisus Hristos, încât, în Evanghelia sa, el se numește „ucenicul pe care îl iubea Iisus” (Ioan, 21, 20). Este ucenicul care la Cină s-a rezemat pe pieptul Domnului și așa a cunoscut din Tainele lui Hristos. Este ucenicul căruia Domnul, când era răstignit pe Cruce, i-a încredințat pe Preacurata Sa Maică, iar, după Înălțarea Domnului la Cer, Ioan era unul din stâlpii Bisericii lui Hristos, împreună cu Sfântul Petru și Iacov, ruda Domnului.

Conform Tradiției Bisericii, după moartea Maicii Domnului, Sfântul Apostol Ioan a mers la Efes, în Asia, propovăduind credința lui Iisus. Aceeași Tradiție mai spune că, din porunca împăratului Domițian (81 – 96), „Apostolul dragostei” a fost surghiunit în insula Patmos și că acolo a viețuit multă vreme, scriindu-și și Evanghelia sa, cele trei Epistole și cartea Apocalipsei. După moartea lui Domițian și venirea împăratului Nerva (96 – 98), Sfântul Ioan s-a întors la Efes și, așezând episcopi și preoți, i-a învățat să păzească toate câte le-au auzit de la dânsul și să aducă pe oameni la Hristos.

În al treilea an al împărăției lui Traian (98 – 117), Sfântul Ioan a murit în pace, după ce a ieșit nevătămat dintr-un cazan cu untdelemn în fierbere, la Roma (Tertullian). El este singurul Apostol care a mers cu Iisus până la piciorul Crucii, marele martor al Evangheliei a 4-a și al Apocalipsei.

După *Proloagele, vol. I*

Sfânta Liturghie pe înțelesul tuturor

1. Ce este Sfânta Liturghie?

Sfânta Liturghie este o rânduială ce cuprinde rugăciuni și cântări în timpul cărora se săvârșește Taina Euharistiei (sau a Împărtășaniei), întemeiată de Mântuitorul la Cina cea de Taină și încredințată de El Apostolilor Săi, care la rândul lor au încredințat-o urmașilor lor (arhieriei și preoți) pentru a fi săvârșită de-a pururea în Biserică, spre pomenirea Lui („Aceasta să o faceți întru pomenirea Mea!” – Luca 22,19) și spre iertarea păcatelor a credincioșilor.

2. Cine poate săvârși Sfânta Liturghie?

Sfânta Liturghie poate fi săvârșită numai de arhieriei și preoți.

Cei caterisiți sau îndepărtați din slujbă și cei vinovați de păcate grele nu pot liturghisi.

În afară de preot, pentru săvârșirea Sfintei Liturghii mai trebuie neapărat cel puțin un cântăreț care să dea răspunsurile la strană și să ajute pe preot în anumite momente ale slujbei.

3. Unde se săvârșește Sfânta Liturghie?

Sfânta Liturghie se săvârșește numai în biserică (sau în paraclisele și capelele sfințite) și cu Antimis, în Sfântul Altar.

Numai în cazuri cu totul excepționale (ca de pildă pe câmpul de luptă) și numai cu învoirea episcopului locului, Sfânta Liturghie se poate săvârși și în afara bisericii, într-o casă sau într-un loc curat, pe o masă pe care se întinde Sfântul Antimis –fără de care nu se poate săvârși Sfânta Liturghie nici în biserică și nici în afara ei.

4. În ce zile și în ce vreme din zi se săvârșește Sfânta Liturghie?

În mănăstiri și în catedrale Sfânta Liturghie se săvârșește în fiecare zi.

În bisericile de mir se face Sfânta Liturghie de obicei numai în zilele de duminică și în sărbători, iar în zilele din cursul săptămânii se săvârșește când e nevoie, mai ales sâmbăta, când se fac parastase și pomeniri pentru morți.

După tradiția veche bisericească, ora la care trebuie să înceapă Sfânta Liturghie este aproximativ 9 dimineața (când Domnul a fost răstignit pe cruce și când s-a pogorât Duhul Sfânt peste Apostoli). Se poate săvârși Sfânta Liturghie și mai devreme sau mai târziu, dar nu mai înainte de a se lumina de ziuă (excepție făcând slujba de Paște și de Crăciun, în unele locuri) și nici după amiază. Sfânta Liturghie nu se face în următoarele zile de post negru: Vinerea Patimilor; luni și marți în prima săptămână din postul Paștilor; miercuria și vinerea din săptămâna brânzei; vinerea dinaintea Crăciunului și a Bobotezei, când aceste două sărbători cad duminica sau luna. (Va urma)

Alexandru

Cronică parohială – 14-21 septembrie

I. În această săptămână, în parohia noastră a poposit preotul Manfred Hauke, profesor de dogmatică la facultatea de teologie catolică din Lugano, Elveția,

aflat în vizită în Moldova.

Un moment important în cadrul vizitei sale l-a constituit întâlnirea cu Înalt Prea Sfințitul Mitropolit Daniel, cu perspectiva unor frumoase colaborări în viitor. Oaspetele a fost foarte impresionat de monumentele bisericești pe care le-a vizitat, dar și de viața monahală din mănăstirile noastre.

II. Un eveniment deosebit l-a constituit împlinirea a 25 de ani de la căsătorie a familiei Crețu Corneliu și Doina-Elena, prilej cu care au organizat o rugăciune de mulțumire, cu participarea unor coriști ai parohiei și a unui impresionant grup de prieteni.

Familia Crețu deține unul dintre cele mai frumoase amenajate balcoane din Iași, primind și un premiu în acest sens din partea Primăriei Iași.

Cununii:

- Mateiciuc Dan-Ioan și Zaharia Oana-Valentina, asistați de nașii Mătrescu Neculai și Mihaela.
- Vacariu Emanoil-Claudiu și Bălăceanu Ana-Laura, asistați de nașii Năstase Tudorel și Elena.

Comemorări:

- Ceaușu Magdalena, la un an de la deces
- Pomenire pentru morți, organizată de familia Zlate Leon, într-un cadru ambiental deosebit.

Sfințire de casă organizată de doamna Mihalache Georgeta, venită în parohia noastră.